

Четвъртък, 21 февруари 2008 г.

49. Счита, че политиката на сближаване следва да бъде засилена в бъдеще и нейната добавена стойност следва да бъде по-силно подчертана; призовава поради това да бъдат отпуснати достатъчно финансови средства за политиката на сближаване на равнище на Общността; изисква преразглеждането на финансовата рамка да бъде използвано като възможност за определяне на бюджетните кредити, необходими за посрещане на всички предизвикателства пред политиката на Съюза за сближаване;

*
* *

50. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.

Европейска програма за действие за териториално развитие и териториално сближаване

P6_TA(2008)0069

Резолюция на Европейския парламент от 21 февруари 2008 г. относно последващи действия във връзка с Териториалната програма и Лайпцигската харта — европейска програма за действие за териториално развитие и териториално сближаване (2007/2190(INI))

(2009/C 184 E/15)

Европейският парламент,

- като взе предвид Териториалната програма на ЕС („Териториалната програма“) и Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове („Лайпцигската харта“), приети по време на неформалната среща на Съвета на министрите, отговорни за териториално-устройственото планиране и развитието на урбанизираните територии, която се проведе на 24 и 25 май 2007 г. в Лайпциг, както и първата програма за действие за прилагане на Териториалната програма на Европейския съюз, приета по време на неформалната среща на Съвета на министрите, отговорни за териториалното планиране и развитие, която се проведе на 23 и 24 ноември 2007 г. в Понта Делгада, Азорски острови („първата програма за действие“),
 - като взе предвид четвъртия доклад за икономическото и социално сближаване (COM(2007)0273) („четвъртия доклад за сближаването“),
 - като взе предвид Европейския план за развитие на територията (ESPD), приет по време на неформалната среща на Съвета на министрите, отговорни за териториалното устройство, която се проведе на 11 май 1999 г. в Потсдам,
 - като взе предвид резултатите от програмата на Европейската мрежа за наблюдение на устройството на територията (ESPON) за 2006 г.,
 - като взе предвид предложението за работна програма на ESPON за 2013 г.,
 - като взе предвид членове 158 и 159 от Договора за създаване на Европейската общност,
 - като взе предвид член 45 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на Комисията по регионално развитие (A6-0028/2008),
- A. като има предвид, че териториалното многообразие, полицентризмът и компактните градове представляват значителни структурни характеристики на територията на Европейския съюз;
- B. като има предвид факта, че в днешно време мнозинството от гражданите на Съюза живеят в градове;
- V. като има предвид, че настоящите предизвикателства пред териториалното развитие в Европейския съюз включват: изменението на климата, нерегламентираното разрастване на градските зони („urban sprawl“) и използване на земята за застрояване, потреблението на енергия, транспортните инфраструктури, демографските промени, в това число обезлюдяването на селските райони и други региони на ЕС, въздействието на разширяването върху социалното, икономическото и териториалното сближаване и различното въздействие на глобализацията върху регионите, в това число все по-големите различия между богатите и по-малко проспериращите региони, както и неравномерното развитие на градските и селските райони, съчетано със структурните промени;

Четвъртък, 21 февруари 2008 г.

- Г. като има предвид установените в Териториалната програма цели: развитие на полицентрична, балансирана градска система и ново партньорство между града и селото, изграждане на новаторски регионални клъстери, гарантиране на равен достъп до инфраструктура и знание, насърчаване на трансевропейско управление на риска, устойчиво развитие, управление, насочено към бъдещето и опазване на природата и културното наследство;
- Д. като има предвид, че установените в Лайпцигската харта цели включват: засилване на подходите за интегрирана политика за развитие на урбанизираните територии чрез създаването и гарантирането на висококачествени обществени места, модернизирани инфраструктурни мрежи и повишаване на енергийната ефективност, активно насърчаване на новаторството и образованието както и, особено що се отнася до изостаналите градски квартали — насърчаване на съобразен с околната среда, ефективен и достъпен градски транспорт, устойчиви стратегии за подобряване на развитието на градовете, укрепване на местната икономика и местната политика за пазара на труда, активна политика за образование и обучение за децата и младежите;
- Е. като има предвид, че териториално-устройственото планиране е подходящият инструмент за управлението на използването на земята и жилищната структура в държавите-членки и техните региони и градове, както и за определяне на местно равнище на условията на живот и възможностите за развитие;
- Ж. като има предвид, че освен политиката на сближаване като инструмент за стратегическо управление са необходими допълнителни мерки, за да се гарантира постигането на целите на Териториалната програма и на Лайпцигската харта, особено на оценка на въздействието върху територията, интегрирания подход и наблюдение на териториално-устройственото планиране;
- З. като има предвид, че освен политиката на сближаване, политиката за развитие на селските райони оказва значително териториално влияние; като има предвид, че интеграцията на тези две политики е незадоволителна и следователно, съществува необходимост от засилен синергичен ефект, който ще разкрие действителен потенциал за развитие и ще увеличи привлекателността и конкурентоспособността на селските райони и който би подпомогнал борбата с обезлюдяването на селата;
- И. като има предвид, че качеството на обществените места и на природната, културната и архитектурната среда играе важна роля за условията на живот на населението в градските и селските райони и представлява жизненоважен косвен фактор за местоустановяване;
- Й. като има предвид, че творчеството и новаторството са решаващи ресурси при прехода към глобализирано общество на знанието; като има предвид, че следователно развитието на творческия потенциал на местно равнище е ключ към успеха на устойчивото териториално- и градоустройственото планиране;
- К. като има предвид, че „Baukultur“ (културата на висококачествено застроената среда), т.е. съвкупността от културни, икономически, технологични и екологични аспекти, които влияят върху качеството и процеса на планиране и строене, представлява съществен елемент от интегрираното развитие на урбанизираните територии;
- Л. като има предвид, че интегрираният подход предполага, че разработваните проекти съставляват последователен дългосрочен план, обединяващ икономическите, социалните и екологичните измерения и ангажиращ в пълна степен ключовите партньори в планирането, изпълнението и оценяването на програмите за развитие на урбанизираните територии;
- М. като има предвид, че интегрираният подход към териториалното измерение на сближаването не се състои единствено в действия и политики на териториално-устройствено планиране и развитие на урбанизираните територии, тъй като крайната цел е да се гарантира баланс на условията за гражданите на Съюза, независимо къде живеят, цел, която не може да бъде постигната единствено чрез териториално-устройственото планиране;
1. Счита, че целите на Териториалната програма и на Лайпцигската харта могат да бъдат постигнати, само ако се следва всеобхватна, междусекторна и цялостна стратегия за развитие, която прилага интегрирания подход на практика;
 2. Предлага в рамките на междинната оценка на политиката на сближаване и с оглед на съображенията за политика на сближаване след 2013 г. прилагането на интегриран подход да се превърне в задължителна предпоставка при планирането на програми и подбора на проекти по структурните фондове; за тази цел призовава лицата, отговорни за вземане на решения, доброволно да се ангажират с прилагането на новите методи на сътрудничество;
 3. Приветства решението на министрите на ЕС, отговорни за развитието на урбанизираните територии, взето на неформалната им среща в Лайпциг на 24 и 25 май 2007 г. да създадат междуправителствен работен орган, под председателството на Германия, за да определи и разясни различни въпроси, свързани с прилагането на инициативата JESSICA (Съвместно европейско подпомагане за устойчиво инвестиране в градските зони);

Четвъртък, 21 февруари 2008 г.

4. Приветства създаването на група, с участие на служители от различните служби на Комисията, която да разглежда предложения за прилагане на интегрирания подход и призовава Комисията да работи в тясно сътрудничество с всички социални, екологични и икономически партньори, както и да гарантира участието им във всички решения, свързани с териториалното сближаване; изисква Комисията да информира Парламента относно работата на тази група;
5. Призовава, при изработването на политиката на сближаване след 2013 г., да се обърне специално внимание на териториалните особености и потребности и на специфично за регионите диференциране, основаващо се на тези фактори; препоръчва използването на инструменти за планиране, ориентирани към прилагането, както се споменава в Лайпцигската харта, които се основават на изследователска дейност и постоянно наблюдение;
6. Призовава Комисията и Съвета, в рамките на междинната оценка на политиката на сближаване, да използват по-добре взаимодействието с Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за развитие на територията като цяло; препоръчва, с оглед на съображенията за политика на сближаване след 2013 г., тясна координация между политиките на сближаване и развитие на селските райони, с цел увеличаване на възможностите за подобряване на качеството на живот в селските райони;
7. Отбелязва, че не само регионите, където се намират метрополиси, разполагат с потенциал за иновации, а също че и някои сравнително отдалечени и селски райони са на челни позиции по отношение на постигането на целите на Лисабонската стратегия; настоятелно призовава Комисията да обърне по-голямо внимание на факторите за успеха на тези райони с оглед на изработване на модел за развитие за малките и средните по големина градове в селските райони;
8. Подчертава значението на партньорството и разделянето на функции между градските и селските райони за балансирано и устойчиво развитие на територията като цяло; призовава органите за управление на градските и селските райони, в сътрудничество с всички публични и частни заинтересовани лица, да определят своите общи предимства и да изготвят съвместни стратегии за регионално и подрегионално развитие, с цел гарантиране на по-добри условия и качество на живот за всички граждани на Съюза; призовава бъдещите председателства на Съвета да провеждат неформални срещи на министрите, отговорни за териториално-устройственото планиране и развитието на урбанизираните територии, с оглед на разрешаването на тези въпроси;
9. Призовава Комисията и Съвета, в рамките на своя преглед на общия бюджет на Европейския съюз, да вземат предвид Териториалната програма и Лайпцигската харта и да предприемат качествени промени с цел приспособяване, които да позволят по-добро въвеждане на целите за териториално сближаване в политиките на ЕС; счита, че е необходимо през следващите няколко години да се вземат законодателни мерки за постигане на тази цел;
10. Призовава Съвета, при преразглеждането на Лисабонската и Гьотеборгската стратегии (стратегии за устойчиво развитие) на срещата на високо равнище през пролетта на 2008 г., да дефинира като цел интересите на политиката във връзка с територията и урбанизираните територии;
11. Настоятелно призовава държавите-членки да предприемат бързи действия, за да постигнат целите на Териториалната програма и да приложат Лайпцигската харта;
12. Призовава Съвета и държавите-членки, в духа на системата на управление на много равнища, което взема под внимание както териториалното разнообразие на Европейския съюз, така и принципа на субсидиарност, да включат в пълна степен местните и регионалните органи на управление, в това число и трансграничните публични органи, а освен това, в стремежа за прилагането на принципа за партньорство, да включат икономическите и социалните партньори, съответните неправителствени организации и частни заинтересовани лица в програмата за действие за изпълнение на Териториалната програма и на Лайпцигската харта, и дава твърдата си подкрепа на тези усилия; подчертава, че тази необходимост от съвместна работа следва да се възприема положително от всички участници, тъй като съгласуваното сътрудничество е доказало своята ефикасност;
13. Припомня ключовата роля, която достъпът до информация и комуникационни технологии играе за перспективите за бъдещо развитие на регионите и следователно препоръчва, както се споменава в Териториалната програма, интегриране на инфраструктура, като например ширококолентови кабели в новите транспортни и комуникационни програми;
14. Призовава Комисията да предприеме систематичен анализ на съответните политики на ЕС по отношение на териториалното им въздействие, съгласно договореното от държавите-членки в „Насока на действие 2“ на първата програма за действие, както и да извърши оценка на въздействието на относимото ново законодателство върху режима на територията; при това обърща внимание върху потенциала на разработените от ESPON методи за оценка;

Четвъртък, 21 февруари 2008 г.

15. Признава, че висококачествено предучилищно и училищно образование, обучение през целия живот, университети и други изследователски институти са от фундаментално значение за бъдещото развитие на градовете и регионите;
16. Припомня, че НАТУРА 2000 представлява важен инструмент за европейското териториално развитие; настоява за цялостно изпълнение на изискванията на НАТУРА 2000 и за създаването на ландшафтни коридори и открити пространствени мрежи между защитените области, за да се позволи свободното разпространение и движение в растителния и животинския свят и по този начин да се съхрани биологичното разнообразие;
17. Призовава, в териториалното и градското развитие да залегне политика за творчески стопански сектори с цел, с помощта на наличните инструменти (политика на сближаване, териториално планиране и градоустройство) и като се вземе предвид качеството на пространството, да бъдат създадени рамкови условия за подобряване на възможностите за творчество и иновации;
18. Счита, че на фона на демографското развитие е необходимо да се подобри способността за адаптация на градове и региони, като трябва да се наблегне върху самостоятелно развитие и засилване на доброволния труд;
19. Подчертава, че демографските тенденции водят до нови предизвикателства на пазара на труда, както и във връзка с достъпа до социални и здравни услуги, осигуреност на жилища и планиране като цяло; изтъква, че застаряването на населението може да се разглежда като възможност за създаване на нови работни места на разрастващ се пазар и на нови продукти и услуги, които подобряват качеството на живот на възрастните хора; подчертава, че развитието на т. нар. „икономика на посребрените коси“ е важно на местно и регионално равнище;
20. Призовава държавите-членки принципно да гарантират навсякъде на територията си наличността, правото на достъп до и достъпността на услугите, предоставящи услуги от обществен интерес, с цел населението в различните региони да получи възможността да ползва специфичните възможности и потенциали на своя регион; призовава да се обърне особено внимание на потребностите на групите в неравностойно положение, като например лицата с увреждания, имигрантите, етническите малцинства, дълготрайно безработните, лицата с малко на брой квалификации и на специфичните потребности на жените; призовава Комисията, в насоките си за прилагане на рамката за предоставяне на услуги от обществен интерес и за възлагане на обществени поръчки, да даде възможност на местните органи да се съобразяват в по-голяма степен с местните потребности и местните участници, както и да се подобри тяхната способност за адаптация;
21. Призовава Комисията, с оглед на новите компетенции на Общността, предвидени в Договора от Лисабон в сферата на териториалното планиране, да изготви съобщение за създаване на рамка на ЕС за оценка за съвместимост с режима на територията на проектно ниво при съблюдаване на дейността на ESPON;
22. Посочва, че след влизане в сила на Договора от Лисабон, в рамките на прилагането на първата програма за действие, сътрудничеството и координацията със Съвета и Комисията трябва да бъдат засилени;
23. Приветства конкретно факта, че Договорът от Лисабон обявява териториалното сближаване, заедно с икономическото и социалното сближаване за договорна цел и предвижда в тази област споделена законодателна компетентност между ЕС и държавите-членки; изтъква, че Договорът от Лисабон признава факта, че териториалните предизвикателства, които засягат островни, планински и гранични региони, както и най-отдалечени и слабонаселени региони, следва да бъдат преодолени, тъй като те оказват отрицателно въздействие върху конкурентоспособността на икономиката на ЕС като цяло; призовава Комисията да допълни първата програма за действие с конкретни предложения за мерки и инициативи на нивото на Общността;
24. Подчертава факта, че все още не съществува общо съгласувано определение за териториално сближаване и следователно, призовава Комисията да даде ясно определение за териториално сближаване и да изброи целите за териториално развитие на Европейския съюз в подготвяната Зелена книга за териториалното сближаване; очаква да се даде най-висок приоритет на целта да се гарантира, че на всички граждани на Съюза, независимо в коя част на ЕС живеят, се предоставят равни възможности за развитие и достъп;
25. Препоръчва по-нататъшното развитие на Европейската перспектива за развитие на територията на Общността (ESDP) и настоява за пълното привличане на новите държави-членки към тази концепция;

Четвъртък, 21 февруари 2008 г.

26. Счита за важно, редовно да се извършва оценка на напредъка при изпълнението на Териториалната програма; призовава Съвета, Комисията и всички участващи страни, да подложат на оценка както напредъка при прилагането на отделните мерки на първата програма за действие, така и въздействията на тези мерки и техния принос за устойчиво териториално развитие в Европа;
27. Призовава Съвета да постигне колкото е възможно по-скоро споразумение по отношение на опростени количествени индикатори за наблюдение на териториалното развитие в ЕС; призовава критерият годишно използване на земя за застрояване да бъде ползван като един от тези индикатори за териториалното развитие;
28. Отбелязва, че тези индикатори могат да бъдат използвани като целеви данни за управление на териториалното развитие; предлага Съветът и Комисията да използват тези индикатори за сравнение на постигнатото („benchmarking“) между държавите-членки и за изграждане на база данни за най-добрите практики;
29. Подкрепя намерението на Съвета да представи на всяка неформална среща на министрите доклад за прилагането на първата програма за действие; предлага на Съвета да обмисли възможностите за програма за взаимно обучение (Mutual Learning Programme, MLP) за европейското териториално развитие с цел обмен на опит и на най-добри практики между държавите-членки;
30. Подчертава важността на подобряването на координацията между Териториалната програма и Лайпцигската харта; в тази връзка изразява съжаление, че Съветът все още не е приел програма за действие за прилагане на целите на Лайпцигската харта и призовава следващите председателства на Съвета да наваксат пропуснатото и по този начин да осигурят систематичен контрол на изпълнението на Лайпцигската харта;
31. Приветства инициативата на словенското председателство на Съвета за подготовка и насърчаване на мерки, засилващи координацията между териториалното и градоустройственото развитие по отношение на по-здраво преплитане на целите на Териториалната програма и Лайпцигската харта;
32. Позовава се на заключенията от четвъртия доклад за сближаването, в които градовете и градските райони се разглеждат като населени места, центрове на икономическа мощ и иновации; приветства предложенията за създаването на новаторски регионални и градски клъстери, които също да се прилагат както на вътрешните, така и на външните граници на ЕС;
33. Призовава Комисията и Съвета, като обръщат особено внимание върху дейността на Urban Audit, да определят индикатори за сравнение на постигнатото по отношение на устойчивостта на градовете в смисъла на Лайпцигската харта, като например разход на енергия на глава от населението, дял на обществения транспорт в общия обем на транспорта или емисии на парникови газове на глава от населението;
34. Изтъква ключовата роля, която градовете играят за постигането на целите на Лисабонската стратегия и следователно призовава за цялостна и добре координирана стратегия за развитие на урбанизираните територии, подкрепяна от всички правителствени равнища, както и от частния сектор;
35. Призовава Комисията да обърне по-голямо внимание на въпроса за нерегламентираното разрастване на урбанизираните територии (urban sprawl); призовава държавите-членки, предвид на проблематиката на раздробяването на територията и продължава загубата на земя вследствие на растежа на градовете в държавите-членки, да наложат ефективни мерки и стратегии за ограничаване на използването на земни площи за застрояване;
36. Препоръчва на държавите-членки да поставят акцент върху предимството на вътрешното пред външното развитие на градовете, т.е. да дадат приоритет на промяна на предназначението на съществуващи сгради, преди всичко чрез устойчиво управление на земята преди застрояването на нови площи;
37. Приветства акцента, поставен от Лайпцигската харта върху взаимовръзката между видовете транспорт; подчертава значението на интегрираната и устойчива транспортна система и значителната роля, която може да играе подобрената инфраструктура за колоездачи и пешеходци, по-специално за по-големите градове; призовава Комисията да изследва по-ефективни механизми за подпомагане на местните органи в изготвянето на стратегии за интегрирани транспортни мрежи, особено в по-слабо развитите региони;
38. Счита, че с цел да се отговори ефективно на нарастващите изисквания, свързани с високото качество на живот в градовете, е задължително местните органи бързо да приведат в съответствие с ЕС стандарти техническата си инфраструктура; по-специално счита, че водоснабдяването с питейна вода (например подобряването на водоснабдяването или повишаването на качеството на доставената вода), пречистването на отпадъчните води (например чрез унищожаването на мрежите или създаването на нови мрежи) и всяка подобна инфраструктура трябва да бъдат приспособени в най-кратки срокове към новите регулаторни условия;

Четвъртък, 21 февруари 2008 г.

39. Изразява съжаление, че социалните и икономически несъответствия се увеличават, особено в метрополисите и в градовете, но също така и в селските райони в ЕС; призовава държавите-членки да обърнат засилено внимание на този проблем и да го вземат предвид при планирането на програмите за предоставяне на средства от Структурните фондове;
40. Счита, че градовете носят особена отговорност за изпълнение на целите на ЕС във връзка с изменението на климата, тъй като те се намират в уникална позиция да предоставят потенциални решения, които да допринасят за намаляването на емисиите на парникови газове в световен мащаб; настоятелно призовава държавите-членки да включат опазването на климата като хоризонтална цел в развитието на урбанизираните територии;
41. Подчертава факта, че инвестирането в екологосъобразни технологии, като например новаторски мерки за превенция, смекчаване и адаптация, предоставя значителни възможности за стопанска дейност в дългосрочен план;
42. Отбелязва, че градските райони страдат от въздействието на изменението на климата в по-сериозна степен, когато липсата на пространства с чист въздух води до допълнително затопляне и по-високи концентрации на замърсяване;
43. Настоява за засилване на усилията за подобряване на интеграцията, както и на социалното и териториално сближаване, преди всичко чрез преодоляване на градоустройствените грешки и чрез подобряване на екологичните условия, като същевременно се води балансирана политика за развитие на урбанизираните територии, а именно чрез стабилизация на проблемни зони и създаване на привлекателни възможности за живот, труд и свободно време;
44. Призовава за по-добра интеграция на по-бедните квартали в съседство; настоява компетентните органи на държавите-членки да идентифицират предупредителните сигнали за изоставане в определени райони и да увеличат усилията си за прилагане на политика на социална интеграция за намаляване на неравенствата и предотвратяване на социалното изключване; подчертава важната роля, която играят малките и средни предприятия за икономическото развитие и териториалната конкурентоспособност, не само по отношение на по-бедните квартали в съседство, но и за всички градски райони;
45. Призовава Комисията, в рамките на бъдещи програми за финансиране, включително Седмата рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности, да засили подпомагането на проекти, насърчаващи развитието и обмена на опит във връзка с устойчивото управление на градовете, с популяризирането на енергийно ефективни практики и технологии, с решаването на екологични проблеми в градовете, както и с приноса на градовете за борбата срещу изменението на климата;
46. Счита, че укрепването на идентичността на градовете, както и наличието на активно градско население могат да допринесат за успешното прилагане на Лайпцигската харта; призовава Комисията и държавите-членки да дадат ход на „териториален диалог“ с цел насърчаване на публичното участие при съставянето на планове за обновяване и развитие на урбанизираните територии;
47. Призовава държавите-членки и техните региони и градове, в контекста на устойчивото развитие на градовете, да обърнат по-голямо внимание на създаването на култура на висококачествено застроената среда („Baukultur“), както и на наличността на жилища в добро състояние и на достъпни цени, като решаващи фактори за социално включване и за качеството на живот в градовете, като същевременно обърнат специално внимание на качеството на обществените места, особено по отношение на качеството на архитектурния дизайн като средство за подобряване благосъстоянието на гражданите на Съюза;
48. Призовава Съвета и по-специално словенското и френското председателство, да градят върху напредъка, осъществен от германското и португалското председателство във връзка с териториалното сближаване и да продължат да приемат предложения в това отношение; изразява становището, при положение, че до днес акцентът се поставя върху градовете, връзката между града и селото и териториално-устройственото планиране, че бъдещите инициативи трябва да отчитат в по-голяма степен потребностите на необлагодетелстваните в териториално отношение региони, като например островни, планински и гранични региони, както и най-отдалечени и слабо населени региони;
49. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на Комитета на регионите.
-